

РЕШЕНИЕ

№ 3073

гр. София, 28.02.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ РАЙОНЕН СЪД, 156 СЪСТАВ, в публично заседание на тринадесети февруари през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: ВА

при участието на секретаря ЕД
като разгледа докладваното от ВА Гражданско дело № 20221110154201 по описа за 2022 година

РЕШЕНИЕ

28.02.2023 г., гр. София

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ РАЙОНЕН СЪД, I Г. О., 156-ти състав, в открито публично заседание на тринадесети февруари през две хиляди двадесет и трета година, в състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: ВА

при секретаря ЕД, като разгледа докладваното от съдия ВА гр. дело № 54201/2022 г. по описа на СРС, за да се произнесе, взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 124 и сл. ГПК.

Подадена е искова молба от „ИФ“ ЕООД срещу М. В. Д., като се твърди, че страните се намирили в облигационно отношение по силата на Договор за предоставяне на кредит от разстояние № 355102/22.09.2021 г. Поддържа, че по силата на договора на ответницата била предоставена сумата от 1000,00 лева, която кредитополучателят следвало да върне, съобразно уговореното в договора, ведно с уговорената договорна възнаградителна лихва. Навежда доводи, че ответницата не била изпълнила задълженията си по договора, като дължала сумата от 900,00 лева – главница, както и сумата от 173,25 лева, представляващи договорна възнаградителна лихва за периода от 21.11.2021 г. до 19.06.2022 г. Излага съображения, че е издадена заповед за изпълнение на парично задължение, но ответницата била подала възражение, поради което имал правен интерес от предявеният иск. Иска да

бъде признато за установено, че ответницата дължи претендираните суми, както и присъждането на деловодни разnosки.

В срока по чл. 131, ал. 1 ГПК е подаден отговор на исковата молба, като претенциите се оспорват като неоснователни. Излага подробни съображения, че е била измамена от трето лице, за да сключи процесния договор и да му предостави сумата, която третото лице следвало да възстанови. Твърди, че във връзка с това, че била разбрала, че е измамена била подала жалба в СРП, като прави искане за спиране на настоящото производство. Иска отхвърляне на предявените искове.

Съдът, като съобрази правните доводи на страните, събраните писмени доказателства, поотделно и в тяхната съвкупност, съгласно правилата на чл. 235, ал. 2 ГПК, намира за установено следното:

СРС, 156-ти състав е сезиран с първоначално обективно, кумулативно съединени положителни установителни искове с правно основание чл. 422, ал. 1 ГПК, във вр. чл. 415, ал. 1, т. 1 ГПК, във вр. чл. 9 ЗПК, във вр. чл. 79, ал. 1 ЗЗД.

Спорните материални субективни права са обусловени от осъществяването в обективната действителност на следните материални предпоставки (юридически факти): **1)** наличието на валиден договор за предоставяне на кредит; **2)** клаузите от договора да са валидни, като не са неравноправни и не противоречат на императивните материалноправни норми; **3)** клаузите от договора да са индивидуално уговорени или да не нарушават значително равновесието между страните и не накърняват добрите нрави; **4)** усвояване на парични суми по договора за кредит в твърдения от ищеца размер, които да не са заплатени на уговорения в договора падеж.

Между страните не се спори, поради което и с доклада по делото е обявено за безспорно на основание чл. 146, ал. 1, т. 3 ГПК, че: **1)** страните се намирали в облигационно отношение по силата на Договор за предоставяне на кредит от разстояние № 355102/22.09.2021 г.; **2)** че ищецът е предоставил на ответницата сумата от 1000,00 лева по силата на сключения договор за кредит.

Обявените за безспорни обстоятелства се подкрепят и от представените по делото писмени доказателствени средства – Договор за предоставяне на кредит № 355102/22.09.2021 г. (сключен между „ИФ“ ЕООД и М. В. Д.), както и платежно нареждане (л. 45 в кориците на делото) с посочено основание номера на договора и получател ответника за сумата от 1000,00 лева, които настоящата инстанция кредитира.

Представеното платежно нарежда има валъор, който е окончателен – § 1, т. 1 ДР ЗПУПС. Съгласно правилото на чл. 70, ал. 4 ЗПУПС, във вр. чл. 62 ЗПУПС нареждането или съгласието на платеца за изпълнение на платежна операция може да бъде оттеглено от платеца по всяко време, но не по-късно от момента, в който платежната операция е станала неотменима. Ползвателят на платежни услуги не може да отменя платежното нареждане след получаването му от доставчика на платежни услуги на платеца. Когато платежната операция се извършва по инициатива на или чрез получателя, платецът не може да отменя платежното нареждане след предаването му или след като е дал своето съгласие за изпълнение на платежната операция в полза на получателя. В случаите по чл. 85, ал. 4 ЗПУПС ползвателят на платежни услуги може да отмени платежното нареждане най-късно до края на работния ден, предхождащ уговорения ден. При директен дебит платецът може да отмени платежното нареждане най-късно до края на работния ден, предхождащ уговорения ден за задължаване на сметката му. След изтичането на сроковете по чл. 85, ал. 1 – 4 ЗПУПС, но не по-късно от заверяване сметката на получателя, платежното нареждане може да бъде отменено само при съгласие за това между ползвателя на платежни услуги и неговия доставчик, като в случаите по ал. 2 и 4 се изисква и съгласието на получателя. От

друга страна действително разпоредбите на чл. 75, ал. 3 ЗЗД и чл. 305 ТЗ предвиждат, че когато плащането се извършва чрез задължаване и/или заверяване на сметка, то се смята за завършено със заверяване сметката на кредитора. В случая няма съмнение, че плащането е извършено, доколкото платежното нареждане не е оспорено и житейски и правно неоправдан би бил изводът, че тъй като липсват на данни за смущения в работата на платежните системи, следва да се приеме, че плащането не е осъществено. Това би означавало във всяко едно производство страните да бъдат натоварвани с допълнителни разноски за експертизи, за да докажат несъмнено, че плащането е извършено, включително като се вземат предвид и изисквания за извършване на подобен род платежни операции съобразно ЗПУПС и чл. 9 и сл. от Наредба № 3 от 16.07.2009 г. за условията и реда за изпълнение на платежни операции и за използване на платежни инструменти. Подобно схващане противоречи на логиката за доказване извън разумните предели и ще е в противоречие и с константната практика по идентични казуси – така **Решение № 239 от 21.06.2013 г. на ВКС по т. д. № 188/2011 г., II т. о., ТК, Решение № 44 от 28.03.2011 г. на ВКС по т. д. № 526/2010 г., II т. о., ТК, Решение № 204 от 7.12.2010 г. на ВКС по т. д. № 128/2010 г., II т. о., ТК**, според която *„Издаденото от застрахователя - ищец по иск с правно основание чл. 402, ал. 1 от ТЗ платежно нареждане е достатъчно, за да удостовери не само предприемането на плащане, а и завършването на плащането по смисъла на чл. 305 от ТЗ... Плащането на застрахователно обезщетение като факт, релевантен за възникване на регресното вземане по чл. 402, ал. 1 от ТЗ, подлежи на доказване в процеса от застрахователя - ищец по иска с правно основание чл. 402, ал. 1 от ТЗ. Исходящото от застрахователя и неоспорено преводно нареждане е достатъчно за доказване на плащането по смисъла на чл. 305 от ТЗ. Съдът не може да основе извода си за неоснователност на иска по чл. 402, ал. 1 от ТЗ само върху факт, който не е въведен състезателно в предмета на делото чрез твърдения и възражения на страните – заверена ли е или не сметката на кредитора с преведеното застрахователно обезщетение.“*.

Договорът за потребителски кредит е формален (изискуемата форма за действителност е писмена – арг. чл. 10, ал. 1 ЗПК); реален или консенсуален, в зависимост от това дали той се сключва с предаването на паричните средства, предмет на кредита или с постигането на съгласието за предоставяне на конкретна парична сума – арг. чл. 9 ЗПК, като е от значение и обстоятелството дали сключването на договора предполага предаване на паричните средства или само постигане на съгласие по основните негови уговорки; възмезден и комутативен, като за заемодателят възниква притезателното право да иска от заемателя връщане на дадената сума – в същата валута и размер. Тази двустранна сделка е възмездна, тъй като в този договор следва да е уговорен в момента на сключването му годишният процент на разходите (ГПР) по кредита – арг. чл. 11, ал. 1, т. 10 ЗПК, включващ в себе си разходите, които потребителят се е задължил да заплати във връзка с предоставяне на кредита и уговорената възнаградителна лихва – арг. чл. 19, ал. 1 ЗПК. Възнаградителната лихва представлява по своето правно естество възнаграждение, което длъжникът на пари или на други заместими вещи трябва да престира на кредитора, защото са му предадени и се е разпоредил с тях. Лихвата е граждански плод и се дължи по силата на едно правоотношение, като нейният размер се определя от размера на дадения в заем капитал и времето на ползването му. По този договор може само за една от страните по заемното или кредитното правоотношение възникват правни задължения – при реалния договор за потребителски кредит (за кредитополучателя – да върне сумата, предмет на двустранната сделка, в същата валута и размер, както и уговорената възнаградителна лихва), а за другата (кредитополучателя) – корелативни на правните задължения на заемателя субективни права (парични притезания) или ако е консенсуален договор за потребителски кредит (освен по-горе изброените престации и задължението да се предостави уговорената заемна сума на кредитополучателя). Следователно по делото се установява процесното облигационно отношение между страните, по силата на което ищецът е предоставил на ответника сумата

от 1000 лв., като ответникът не доказва да е възстановил тази сума на уговорения между страните падеж, поради което съдът счита, че следва да приеме, предвид неблагоприятните последици на доказателствената тежест този факт за неосъществил се в обективната действителност – арг. чл. 154, ал. 1 ГПК.

По отношение изложените доводи от ответницата за наличието на измама, съдът намира, че принципно доколкото липсва изрично възражение за унищожаемост (тъй като същата би могла да се релевира и по този ред), то предвид основният принцип в българския граждански процес – за диспозитивното начало (арг. чл. 6, ал. 2 ГПК), не е следвало поради което и не е разпределяна доказателствена тежест. Въпреки това трябва да се направи уточнението, че за пълнота на мотивите възражението на ответницата е принципно изначално неоснователно, а тезата за измама от гражданскоправна гледна точка – правно несъстоятелна.

Гражданскоправната измама е заблуждение, като също води до невярна представа. За да е налице измама, невярната представа трябва да е създадена умишлено от насрещната страна **или умишлено от трето лице и насрещната страна да е знаела или не може да не е знаела това**. Целта е едно лице да бъде мотивирано да сключи определена сделка – така **Решение № 206/17.03.2009 г. По гр. Д. № 6006/2007 г. на ВКС I Г. О.; Решение № 25/24.04.2012 г. по т.д. № 63/2011 г. на ВКС, I Т. О.** В случая от самите твърдения на ответницата е очевидно, че трето лице е възможно да е мотивирало да сключи сделката, **но няма данни или дори индикация**, че ищецът **е знаел за това или е било невъзможно да знае**, доколкото очевидно се касае за „измама“ в житейски смисъл, която по твърденията на самия ответник е „за придобиване на парични средства на допълнителни парични средства“. В тази насока трябва да се спомене, че във всички останали случаи на невярна представа не се касае за измама, а за грешка, но в процесния случай не е налице нито грешка по отношение на лицето, нито по отношение на факта, нито по отношение на правните последици. Грешката в случая е очевидно житейската представа на ответника, която е мотивирана от трето лице (неизвестно за ищеца) и то не от гледна точка релевантна грешка по смисъла на чл. 28 ЗЗД, а невярна представя за последиците, респ. от това какво ще бъде изпълнението по договора, а в тази насока следва да се посочи, че извън предвиденото в закона не може да се релевира грешка в изпълнението (напр. чл. 56 ЗЗД, чл. 75 ЗЗД), тъй като последното само по себе си не представлява сделка.

При измамата невярната представа не се отнася до съдържанието на договора, а до създаването на невярна представа, че последици на договора няма да настъпят, за което самата ищца сочи, че е била наясно, но с неясно правно очакване трето лице да изпълни вместо нея – с лукративна цел за „подялба“ на комисион. При измамата страните съзнават напълно и ясно съдържанието на договора, но действат под действието на невярна представа, че последиците на така сключения договор няма да настъпят. Но не е налице измама, ако трето лице е мотивирало да се сключи определена сделка, за която насрещната страна не е знаела или не е могла да знае, вкл. за обезпечаване на чуждо вземане – в този смисъл **Решение № 71/07.09.2011 г. по гр. д. № 277/2010 на ВКС IV Г. О.** (и посочената в него практика); **Решение № 193/30.07.2013 г. по гр. дд. № 1025/2012 г. на ВКС IV Г. О.; Решение № 25/24.04.2012 г. по т. д. № 63/2011 г. на ВКС I Т. О.**

С оглед на горното, трябва да се спомене, че ако следва да се провежда някаква защита на ответника, то същата следва да е на плоскостта на отношенията му с третото лице, което го е „въвело в заблуждение“, а не на плоскостта на договорите сключени с кредиторите по кредитните и заемните отношения. Това се обуславя от самия факт, че ответницата сочи, че ясно и точно е съзнавала какви договори сключва, но с една по-далечна цел, която е очевидно и лукративна, а когато една цел е лукративна е възможно и да е рискова, особено в описаната защитна теза на ответника.

Акцесорната претенция за възнаградителна лихва е обусловена от изхода на делото

по главния иск, доколкото в процесният договор е налице уговорка за възнаградителна лихва – арг. чл. 4 от Договора, поради което тъй като главният иск е основателен, то такъв се явява и акцесорния.

При този изход на правния спор с правна възможност да претендира разноски разполага само ищеца. Последният е доказал, че действително е сторил деловодни разноски, поради което и на основание чл. 78, ал. 1, във вр. ал. 8 ГПК, във вр. чл. 37 ЗПр.Пом., във вр. чл. 25, ал. 1 НЗПП следва да му се присъди сумата от 250,00 лева, представляващи деловодни разноски и юрисконсултско възнаграждение за заповедното и първоинстанционното производство.

Така мотивиран, Софийският районен съд

РЕШИ:

РЕШИ:

ПРИЗНАВА ЗА УСТАНОВЕНО по отношение на М. В. Д., ЕГН: *****, с адрес: гр., **че дължи на „ИФ“ ЕООД, ЕИК:, със седалище и адрес на управление: гр., на основание чл. 422, ал. 1 ГПК, във вр. чл. 415, ал. 1, т. 1 ГПК, във вр. чл. 9 ЗПК, във вр. чл. 79, ал. 1 ЗЗД, сумата от 900,00 лева**, представляващи главница по Договор за кредит № 355102/22.09.2021 г., **ведно** със законната лихва от 06.07.2022 г. (датата на подаването на заявлението за издаване на заповед за изпълнение) до окончателното плащане, както и **сумата от 173,25 лева**, представляващи договорна възнаградителна лихва за периода от 21.11.2021 г. до 19.06.2022 г., за които суми е издадена Заповед за изпълнение по чл. 410 ГПК от 18.07.2022 г. по ч. гр. д. № 36610/2022 г. по описа на СРС, II Г. О., 156-ти състав.

ОСЪЖДА на основание чл. 78, ал. 1, във вр. ал. 8 ГПК, във вр. чл. 37 ЗПр.Пом., във вр. чл. 25, ал. 1 НЗПП М. В. Д., ЕГН: *****, **да заплати на „ИФ“ ЕООД, ЕИК:, сумата от 250,00 лева**, представляващи деловодни разноски и юрисконсултско възнаграждение за заповедното и първоинстанционното производство.

РЕШЕНИЕТО може да се обжалва в двуседмичен срок от съобщението до страните пред Софийският градски съд с въззивна жалба.

Препис от решението да се връчи на страните!

РАЙОНЕН СЪДИЯ:

Съдия при Софийски районен съд: _____